

Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

► **B**

ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE VIJEĆA 2008/944/ZVSP

od 8. prosinca 2008.

o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme

(SL L 335, 13.12.2008., str. 99.)

Koju je izmijenila:

Službeni list

	br.	stranica	datum
► <u>M1</u> Odluka Vijeća (ZVSP) 2019/1560 od 16. rujna 2019.	L 239	16	17.9.2019.

▼ B**ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE VIJEĆA 2008/944/ZVSP****od 8. prosinca 2008.****o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme***Članak 1.***▼ M1**

1. Svaka država članica ocjenjuje zahtjeve za dozvolu za izvoz predmeta sa Zajedničkog popisa robe vojne namjene EU-a iz članka 12., uključujući zahtjeve koji se odnose na prijenose vlade vladi, na pojedinačnoj osnovi, na temelju mjerila iz članka 2.

1.a Ako nove relevantne informacije postanu dostupne, svaku državu članicu potiče se da ponovno ocijeni dozvole za izvoz predmeta sa Zajedničkog popisa robe vojne namjene EU-a nakon što su odobrene.

▼ B

2. Zahtjevi za dozvolu za izvoz iz stavka 1. uključuju:

— zahtjeve za dozvolu za fizički izvoz, uključujući i one čija je svrha licencirana proizvodnja vojne opreme u trećim zemljama,

— zahtjeve za dozvolu za posredovanje,

— zahtjeve za dozvolu za „provoz” ili „pretovar”,

— zahtjeve za dozvolu za nematerijalni prijenos programske opreme i tehnologije posredstvom elektroničkih medija, faksa ili telefona.

Države članice u svome zakonodavstvu navode slučajeve u kojima je za te zahtjeve potrebna dozvola za izvoz.

*Članak 2.***Mjerila****▼ M1**

1. Prvo mjerilo: poštovanje međunarodnih dužnosti i obveza država članica, a posebno sankcija koje donesu Vijeće sigurnosti UN-a ili Europska unija, sporazumâ o neširenju naoružanja i drugih stvari, kao i drugih međunarodnih dužnosti i obveza.

▼ B

Dozvola za izvoz se uskraćuje, ako odobrenje, *inter alia*, ne bi bilo u skladu s:

(a) međunarodnim obvezama država članica i njihovim obvezama poštivanja embarga na oružje koji uvedu Ujedinjeni narodi, Europska unija i Organizacija za europsku sigurnost i suradnju;

(b) međunarodnim obvezama država članica u skladu s Ugovorom o neširenju nuklearnog oružja, Konvencijom o biološkom i toksičkom oružju te Konvencijom o kemijskom oružju;

▼ M1

- (ba) međunarodnim obvezama država članica u skladu s Konvencijom o određenom konvencionalnom oružju i relevantnim protokolima koji su joj priloženi;
- (bb) međunarodnim obvezama država članica u skladu s Ugovorom o trgovini oružjem;
- (c) međunarodnim obvezama država članica u skladu s Konvencijom o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protu-pješačkih mina i o njihovu uništenju (Ottawska konvencija);
- (ca) obvezama država članica u skladu s Akcijskim programom za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem u svim njegovim aspektima;

▼ B

- (d) obvezom država članica u okviru Australske skupine, Režima kontrole raketne tehnologije, Zanggerova odbora, Skupine dobavljača nuklearne opreme, Wassenaarskog sporazuma i Haškog kodeksa postupanja kod suzbijanja širenja balističkih projektila.

2. Drugo mjerilo: poštivanje ljudskih prava u zemlji konačnoga odredišta kao i poštivanje međunarodnog humanitarnog prava od strane te države.

— Nakon ocjene stava države primateljice prema odgovarajućim načelima utvrđenima međunarodnim instrumentima o pravima čovjeka, države članice:

- (a) uskraćuju dozvolu za izvoz, ako postoji očit rizik da bi vojna tehnologija ili oprema namijenjene izvozu mogle biti uporabljene za unutarnju represiju;
- (b) posebno su oprezne i budne prilikom izdavanja dozvola, za svaki pojedini slučaj napose i uzimajući u obzir prirodu vojne tehnologije i opreme, zemljama gdje su nadležna tijela Ujedinjenih naroda, Europska unija ili Vijeće Europe utvrdili ozbiljno kršenje ljudskih prava;

U tu svrhu, u tehnologiju ili opremu koja bi se mogla uporabiti za unutarnju represiju, između ostalog, ubraja se i tehnologija i oprema za koju postoje dokazi da nju ili njoj sličnu opremu i tehnologiju predloženi krajnji korisnik koristi za unutarnju represiju ili postoje razlozi za vjerovanje da će se ta tehnologija ili oprema rabiti u druge namjene ili da će ju rabiti drugi krajnji korisnik, a ne onaj koji je naveden, te da će se rabiti za unutarnju represiju. U skladu s člankom 1. ovog Zajedničkog stajališta, narav tehnologije ili opreme će se pomno razmatrati, posebno ako je namijenjena za potrebe unutarnje sigurnosti. U unutarnju represiju se, između ostalog, ubraja mučenje i drugo okrutno, neljudsko i ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, samovoljna smaknuća ili smaknuća po kratkom postupku, nestanci, samovoljna zatvaranja i druga gruba kršenja ljudskih prava i temeljnih sloboda utvrđenih odgovarajućim međunarodnim instrumentima humanitarnog prava, uključujući Opću deklaraciju o ljudskim pravima i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima.

▼B

— Nakon ocjene odnosa države primateljice prema odgovarajućim načelima utvrđenima međunarodnim instrumentima međunarodnoga humanitarnoga prava, države članice:

- (c) uskraćuju dozvolu za izvoz, ako postoji očit rizik da bi vojna tehnologija ili oprema namijenjena izvozu mogla biti korištena za izazivanje ozbiljnih kršenja međunarodnog humanitarnog prava.

3. Treće mjerilo: unutarnje stanje u zemlji konačnog odredišta, kao posljedica postojanja napetosti ili oružanih sukoba.

Države članice uskraćuju dozvolu za izvoz vojne tehnologije i opreme koje bi, u zemlji konačnoga odredišta, mogle izazvati ili produžiti oružane sukobe ili zaoštriti postojeće napetosti ili sukobe.

4. Četvrto mjerilo: očuvanje mira, sigurnosti i stabilnosti u regiji.

Države članice uskraćuju dozvolu za izvoz, ako postoji očit rizik da bi namjeravani primatelj vojnu tehnologiju ili opremu namijenjene izvozu mogao koristiti za agresiju protiv druge zemlje ili za postavljanje teritorijalnih zahtjeva. Prilikom razmatranja tog rizika, države članice, između ostalog, uzimaju u obzir:

- (a) postojanje ili vjerojatnost oružanog sukoba između primateljice i druge zemlje;
- (b) pretenzije prema državnom području susjedne države koje je država primateljica u prošlosti pokušala osvojiti silom ili je prijetila da će to učiniti;
- (c) vjerojatnost da će vojna tehnologija ili oprema biti uporabljena za druge namjene, a ne za legitimnu nacionalnu sigurnost i obranu države primateljice;

(d) potrebu da se ozbiljno ne ugrozi regionalna stabilnost.

5. Peto mjerilo: nacionalna sigurnost država članica i državnog područja, čiji vanjski odnosi spadaju u odgovornost države članice, kao i nacionalna sigurnost prijateljskih država i saveznica.

Države članice uzimaju u obzir:

- (a) mogući učinak vojne tehnologije ili opreme namijenjene za izvoz na obrambene i sigurnosne interese kao i na interese država članica, prijateljskih država i država saveznica, pri čemu se podrazumijeva da taj čimbenik ne može utjecati na razmatranje mjerila za poštivanje ljudskih prava i za regionalni mir, sigurnost i stabilnost;
- (b) rizik od uporabe odnosne vojne tehnologije ili opreme protiv svojih snaga ili protiv snaga država članica, prijateljskih država i država saveznica.

6. Šesto mjerilo: odnos države koja kupuje prema međunarodnoj zajednici, a posebno njezin stav prema terorizmu, prirodu njezinih savezništava i poštivanje međunarodnoga prava.

▼B

Države članice, između ostalog, uzimaju u obzir podatke o državi koja kupuje, s obzirom na:

- (a) njezine potpore i poticanja terorizma i međunarodnog organiziranog kriminala;
- (b) njezino ispunjavanje međunarodnih obveza, a posebno onih koje se odnose na suzdržavanje od uporabe sile i njezina poštivanja međunarodnog humanitarnog prava;
- (c) njezine obveze neširenja naoružanja i drugih oblika nadzora nad naoružanjem i razoružavanja, posebno potpisivanja, ratifikacije i provedbe odgovarajućih konvencija o nadzoru nad naoružanjem i razoružavanju iz točke (b) prvog mjerila.

7. Sedmo mjerilo: postojanje rizika da će se vojna tehnologija ili oprema u državi koja kupuje rabiti za druge namjene ili da će biti ponovno izvezena pod neželjenim uvjetima.

Procjenjujući utjecaj vojne tehnologije ili opreme namijenjene za izvoz na zemlju primateljicu i te rizik od namjene te tehnologije ili opreme neželjenom krajnjem korisniku ili njezine namjene za neželjenu krajnju uporabu, treba uzeti u obzir sljedeće:

- (a) interese države primateljice u stvarima koje se tiču legitimne obrane i nacionalne sigurnosti, uključujući svako sudjelovanje u Ujedinjenim narodima ili drugim aktivnostima za održavanje mira;
- (b) tehničku sposobnost države primateljice za uporabu takve tehnologije i opreme;
- (c) sposobnost države primateljice za učinkovit nadzor nad izvozom;
- (d) rizik da takva tehnologija ili oprema bude ponovno izvezena na neželjena odredišta te podatke o državi primateljici u pogledu poštivanja odredbe o ponovnom izvozu ili pristanku prije ponovnog izvoza za koji država izvoznica smatra da je potrebno uvesti;
- (e) rizik da takva tehnologija ili oprema bude namijenjena terorističkim organizacijama ili pojedinim teroristima;
- (f) rizik od protivnog inženjstva ili od nenamjeravanog prijenosa tehnologije.

8. Osmo mjerilo: spojivost izvoza vojne tehnologije ili opreme s tehničkom i gospodarskom sposobnošću države primateljice, uzimajući u obzir poželjnost da države u udovoljavanju svojim legitimnim potrebama za sigurnošću i obranom koriste što manje ljudskih potencijala i gospodarskih izvora.

Države članice uzimaju u obzir, s obzirom na podatke dobivene iz odgovarajućih izvora kao što su izvješća Programa za razvoj Ujedinjenih naroda, Svjetske banke, Međunarodnog monetarnog fonda i Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj, hoće li predloženi izvoz ozbiljno omesti održivi razvoj države primateljice. Sukladno tome razmatraju odnosne razine vojnih i socijalnih izdvajanja, uzimajući u obzir i svaku dvostranu pomoć ili pomoć EU-a.

▼B*Članak 3.*

Ovo Zajedničko stajalište ne utječe na pravo države članice da vodi u većoj mjeri restriktivnu nacionalnu politiku.

Članak 4.

1. Države članice, u skladu s mjerilima iz ovog Zajedničkog stajališta, razmjenjuju detaljne podatke o odbijenim zahtjevima za dozvolu za izvoz, zajedno s obrazloženjem takvog odbijanja. Prije nego što država članica izda dozvolu koju je u zadnje tri godine druga država članica odbila izdati ili su je druge države članice odbile izdati za gotovo jednak posao, ona se najprije savjetuje s državom članicom ili s državama članicama koja je/koje su dozvolu odbila/odbile izdati. Ako nakon savjetovanja s predmetnim državama članicama ipak odluči izdati dozvolu, o tome obavješćuje državu članicu ili države članice koja je/koje su dozvolu odbila/odbile izdati, dajući ujedno detaljno obrazloženje.

2. Odluka o prijenosu vojne tehnologije ili opreme ili o njegovu odbijanju ovisi o nacionalnoj prosudbi svake države članice. Odbijanje izdavanja dozvole znači da je država članica odbila odobriti efektivnu prodaju ili izvoz vojne tehnologije ili opreme u slučaju kada bi inače došlo do prodaje ili do sklapanja odgovarajućega ugovora. U tu svrhu, odbijanje izdavanja o kojem je dužna obavijestiti, može, u skladu s nacionalnim postupcima, uključivati odbijanje dozvole o početku pregovora ili negativan odgovor na prvotni službeni upit o određenoj narudžbi.

3. Države članice takva odbijanja i savjetovanja čuvaju u tajnosti i ne koriste ih u trgovačke svrhe.

Članak 5.

Dozvole za izvoz se izdaju samo na osnovi pouzdanog prethodnog poznavanja krajnjeg korisnika u zemlji krajnjeg odredišta. Pritom će se uobičajeno zahtijevati temeljito provjerena potvrda o krajnjem korisniku ili odgovarajuća dokumentacija i/ili neki oblik službenog odobrenja koje je izdala zemlja krajnjeg odredišta. Prilikom ocjenjivanja zahtjeva za dozvolu za izvoz vojne tehnologije ili opreme za potrebe proizvodnje u trećim zemljama, države članice posebno uzimaju u obzir moguću uporabu konačnog proizvoda u zemlji koja ga proizvodi i rizik da bi konačni proizvod mogao biti preusmjeren ili izvezen neželjenom krajnjem korisniku.

▼M1*Članak 6.*

Ne dovodeći u pitanje Uredbu Vijeća (EZ) br. 428/2009 ⁽¹⁾, mjerila iz članka 2. ovog Zajedničkog stajališta i postupak savjetovanja predviđen u članku 4. primjenjuju se na države članice i u pogledu robe i tehnologije dvojne namjene navedenih u Prilogu I. Uredbi (EZ) br. 428/2009 ako postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će krajnji korisnik te robe i

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 428/2009 od 5. svibnja 2009. o uspostavljanju režima Zajednice za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnomo namjenom (SL L 134, 29.5.2009., str. 1.).

▼ M1

tehnologije biti oružane snage ili unutarnje snage sigurnosti ili slični subjekti u državi primateljici. Upućivanja na vojnu tehnologiju ili opremu u ovom Zajedničkom stajalištu tumače se tako da uključuju takvu robu i tehnologiju.

Članak 7.

Radi što veće učinkovitosti ovog Zajedničkog stajališta države članice u okviru ZVSP-a rade na osnaživanju međusobne suradnje i na promicanju međusobne usklađenosti u području izvoza vojne tehnologije i opreme, između ostalog razmjenom relevantnih informacija, uključujući informacije o obavijestima o odbijanju i politikama izvoza oružja, kao i utvrđivanjem mogućih mjera za daljnje povećanje usklađenosti.

Članak 8.

1. Svaka država članica Europskoj službi za vanjsko djelovanje podnosi svake godine do 30. lipnja informacije za prethodnu kalendarsku godinu koje se odnose na izvoz vojne tehnologije i opreme te na provedbu ovog Zajedničkog stajališta.

2. Godišnje izvješće EU-a, zasnovano na doprinosima svih država članica, podnosi se Vijeću na donošenje te se stavlja na raspolaganje javnosti u obliku narativnog izvješća i internetske baze podataka koju je moguće pretraživati na internetskim stranicama Europske službe za vanjsko djelovanje.

3. Osim toga, svaka država članica koja izvozi tehnologiju ili opremu sa Zajedničkog popisa robe vojne namjene EU-a objavljuje nacionalno izvješće o izvozu vojne tehnologije i opreme, čiji je sadržaj u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, ako je to primjenjivo.

▼ B*Članak 9.*

Države članice, prema potrebi, zajedno, u okviru ZVSP-a, ocjenjuju stanje mogućih ili stvarnih primateljica izvoza vojne tehnologije i opreme iz država članica, a s obzirom na načela i mjerila iz ovog Zajedničkog stajališta.

Članak 10.

Dok države članice, prema potrebi, mogu također uzeti u obzir i učinak predloženog izvoza na njihove gospodarske, socijalne, trgovačke i industrijske interese, ti čimbenici ne utječu na primjenu gore navedenih mjerila.

▼ B*Članak 11.*

Države članice ulažu najbolje napore da i druge države koje izvoze vojnu tehnologiju ili opremu, potaknu na primjenu mjerila iz ovog Zajedničkog stajališta. S trećim državama koje primjenjuju mjerila redovito razmjenjuju iskustva o njihovoj politici nadzora nad izvozom vojne tehnologije i opreme te o primjeni mjerila.

Članak 12.

Države članice osiguravaju da im nacionalno zakonodavstvo omogući nadzor nad izvozom tehnologije i opreme sa Zajedničkog popisa robe vojne namjene EU-a. Države članice se u nacionalnim popisima vojne tehnologije i opreme pozivaju na Zajednički popis robe vojne namjene EU-a koji ih izravno ne zamjenjuje.

▼ M1*Članak 13.*

Upute za korisnike u vezi s ovim Zajedničkim stajalištem, koje se redovito preispituju, služe i kao vodič za provedbu ovog Zajedničkog stajališta.

▼ B*Članak 14.*

Ovo Zajedničko stajalište proizvodi učinke na dan njegova donošenja.

▼ M1*Članak 15.*

Ovo Zajedničko stajalište preispituje se pet godina nakon datuma donošenja Odluke Vijeća (ZVSP) 2019/1560 ⁽¹⁾.

▼ B*Članak 16.*

Ovo se Zajedničko stajalište objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

⁽¹⁾ Odluka Vijeća (ZVSP) 2019/1560 od 16. rujna 2019. o izmjeni Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme (SL L 239, 17.9.2019., str. 16.).